

[Minister Viggo Starcke.]

ringsansvar, er naturlig, men dette er jo et led i en lang udvikling. Retsforbundet begyndte som en videnskabeligt udformet idé, og denne idéverden fik senere til en folkelig bevægelse, der startede fra ingenting. I 1919 blev retsforbundet dannet, men det var på det tidspunkt ikke noget politisk parti. Det var først i 1924, at retsforbundet besluttede at gå ind i arbejdet for politisk at realisere vore tanker som politisk parti, og det var først i 1926, at vi fik den første repræsentation i den lovgivende forsamling. Alle disse overgange fra idé til bevægelse, til parti og til et lovgivningsarbejde stillede retsforbundet over for nye problemer, som kunne diskuteres, og hvorom meningerne kunne brydes.

Nu her i 1957 går retsforbundet så ind under et regeringsansvar. At det igen rejser en række problemer, som må gennemtænkes og diskuteres, er naturligt, men jeg kan afsløre det faktum, at der har været fuldstændig enstemmighed om dette skridt inden for retsforbundets folketingsgruppe og inden for retsforbundets forbundsråd. Jeg beder dog interesserede ærede medlemmer om at erindre, at retsforbundet kun har 9 mandater i en forsamling af 179 medlemmer, således at man ikke kan forvente, at vi vil være i stand til at realisere vore idealer på alle punkter. Der findes idealistiske retsstatsmænd, som vi slet ikke kan undvære, og som har den anskuelse, at man under ingen omstændigheder må gå med til noget som helst, der strider imod ens teoretiske program, mennesker, som forlanger alt eller intet. Dem kan vi ikke undvære, men når ideen og teorien skal realiseres og kodificeres, stilles man over for rent praktiske problemer, hvorved man f. eks. bliver stillet over for valget imellem fremskridt og tilbageskridt.

I 1849, da vi fik den fri forfatning her i Danmark, fik vi politisk frihed, men vi fik ikke social frihed. Skulle man af den grund have forkastet grundloven i 1849 — fordi den ikke gav alt? Selvfølgelig er alle enige om, at man burde tage de store fremskridt, som det var at indføre folkestyret i Danmark i 1849.

I 1787, da de store jordreformer og de store frihandelsreformer blev gennemført

her i Danmark, blev der ikke gennemført noget folkestyre. Det skete under enevælden, og enevælden stod urokket tilbage. Skulle man have forkastet stavnsbåndets løsning og hoveriets afvikling og alle de store reformer på jordpolitikken og handelspolitikken område, fordi man ikke fik alt? Enhver vil indrømme, at 1787 og 1849 hører til de største og mest betydningsfulde årstal i Danmarks politiske historie.

Der er nogle, som mener, at det er noget overraskende, der er sket, at retsforbundet er trådt ind i den nuværende regering. Det er det ikke. For 10 år siden, efter valget i 1947, fik jeg på samme dag henvendelse om et regeringssamarbejde, dels fra socialdemokratisk og radikal side, dels fra venstres og konservatives side; retsforbundet erklærede sig villig til forhandling, men vi stillede som betingelse betydelige fremskridt med hensyn til jordpolitikken og på handelens frigørelse, og da vi kun kunne opnå tilsagn om det ene hos den ene part og om det andet hos den anden part, holdt vi os uden for regeringen, men opnåede til trods for dette alligevel betydelige fremskridt, idet den nuværende højtærede statsminister H. C. Hansen nedsatte den første grundskyldskommission i verden, og samtidig blev praktisk taget alle rationeringer og et stort antal restriktioner afviklet.

Der foreligger således ikke nogen ny situation, og jeg tror, jeg har lov til at sige i denne forsamling, at retsforbundet aldrig nogen sinde har fortiet, at vi ønsker en løsning af jordspørgsmålet ved hjælp af grundskyld — er det ikke rigtigt? Endelig har vi jo aldrig nogen sinde fortiet, at vi ønsker en frigørelse af handelen ved afskaffelse af told og restriktioner — er det ikke også rigtigt? Det vil sige, at disse to store områder har været aktuelle både i 1947 og 1957. I disse 10 år har retsforbundet ved forskellige lejligheder modtaget orienterende henvendelser, om vi ønskede at træde ind i et regeringssamarbejde, og vi har afvist dette, og den megen tale, der har været i den sidste tid i aviserne om retsforbundets begær efter ministertaburetter, en tale, der, så vidt jeg erindrer, er startet af det ærede medlem hr. Poul Møller i Dagens Nyheder, har derfor ingen reel baggrund ud over